

твердих тканин зубів, слизової оболонки, тканин пародонта, батьки дитини отримують рекомендації щодо користування зубною щіткою та індивідуально підбирається зубна паста з урахуванням віку та стану порожнини рота. На практиці студенти проводять виявлення найінформативніших ознак, що відображують порушення твердих тканин зубів та пародонта: визначення індексів карієсу, гігієнічних та пародонтальних, визначення індексів контролю чистення зубів.

На кафедрі спільно з компанією «Splat», «Colgate» проводяться тематичні лекції, конкурси на кращий санітарний бюлетень за тематикою «Засоби та предмети індивідуальної гігієни порожнини рота і методи їх застосування».

Особлива увага при викладанні профілактики стоматологічних захворювань приділяється засвоєнню практичних навичок, особливо запровадженню методу профілактики карієсу – герметизації фісур. Студенти проводять обтурацію фісур та анатомічних заглиблень здорових зубів адгезивними матеріалами, метою якої є цілковите унеможливлення виникнення карієсу жувальних, щічних, язикових фісур та ямок, чого неможливо досягти застосуванням тільки засобів індивідуальної гігієни порожнини рота. Також на практичних заняттях детально розглядаються сучасні методи та способи профілактики стоматологічних хвороб, зокрема розроблені співробітниками кафедри.

На IV курсі студентам викладається дисципліна «Дитяча терапевтична стоматологія»: клініка, діагностика та лікування карієсу, пульпіту та періодонтиту тимчасових та постійних зубів. При викладанні цієї дисципліни особлива увага приділяється засвоєнню теоретичного матеріалу та опануванню на практиці методів обробки та пломбування кореневих каналів, сучасні пломбувальні матеріали та методи їх застосування, опанування роботи «в чотири руки», тобто робота лікаря з асистентом.

На V курсі студенти вивчають захворювання слизової оболонки порожнини рота та захворювання тканин пародонта, сучасні методи лікування та профілактики.

Велику увагу при підготовці майбутніх лікарів-стоматологів дитячих особливо на випускному курсі приділяють на кафедрі професійній і загальній культурі, що включає в себе здібності людини, які полягають в знаннях, уміннях, навичках, моральному та естетичному розвитку, рівні інтелекту, світогляді, способах і формах спілкування з людьми.

Не в останню чергу майбутні спеціалісти повинні пам'ятати про психотерапевтичні заходи. Усі слова і дії лікаря повинні мати позитивний вплив на хворого. Застосування лікарем психотерапії знаходиться в повній відповідності з класичним принципом «лікувати не хворобу, а хворого», якого неухильно дотримувався у своїй роботі засновник внутрішньої медицини М.Я. Мудров [2].

Клінічне мислення майбутнього спеціаліста починає формуватися під час навчання у ВУЗі. Воно розвивається з появою клінічного досвіду, який аналізується і синтезується в мисленні лікаря. Кваліфікований лікар здатний оцінювати клінічну анатомію, симптоматику захворювання, проводити діагностування. Він вибирає адекватний план лікування з

урахуванням запобігання можливих ускладнень і з великою ймовірністю позитивного результату лікування.

Особлива і головна увага приділяється мануальним навичкам, вони мають бути високо професійними. При їх швидкій, оперативній реалізації якість проведених маніпуляцій повинна залишатися високою. Філігранне володіння лікарськими прийомами відразу ж фіксується увагою пацієнта, вельми високо оцінюється і сприймається з великим задоволенням і вдячністю.

Окрім лекцій практичних занять, самостійної роботи аудиторної і позааудиторної на кафедрі активно діє студентський науковий гурток. Студенти вихованці гуртка мають вагомі здобутки, а саме на 70 Ювілейній Всеукраїнській студентській науковій конференції «Науковий потенціал майбутніх лікарів – запорука здоров'я нації», яка відбулася у ВДНЗУ «УМСА» на секції «Терапевтична стоматологія» староста гуртка здобула I місце з доповіддю на тему: «Стоматологічний статус дітей зі скученості зубів», і II місце з доповіддю на тему: «Співпраця педіатра й дитячого стоматолога при діагностиці і лікуванні дитячих інфекційних хвороб та їх проявів в порожнині рота».

Студентка 3 курсу отримала диплом за найкращу студентську роботу за темою «Каріес временних зубів у дітей раннього віку: лікувати чи не лікувати?» на III науково-практичній конференції «Міждисциплінарні підходи до діагностики та лікування дитячих хвороб», яка відбулася в м. Київ.

Висновки. Таким чином, комплексний підхід до викладання стоматологічних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах відіграє важливу роль у підготовці майбутніх лікарів-стоматологів і кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань всіляко сприяє в отриманні теоретичних знань та опануванні практичних навичок майбутніми спеціалістами.

Література

1. Андріянова О.Ю., Каськова Л.Ф., Карпенко О.О. Шляхи покращання якості медичної освіти на сучасному етапі підготовки спеціаліста // Матеріали навчально-методичної конференції «Європейський вибір – невід'ємна складова розвитку вищої медичної освіти України». – Полтава, 2013. – С. 7-9.
2. Боткин С.П. Курс клиник внутренних болезней и клинические лекции: в двух томах / С.П. Боткин – М. : Книга по Требованию, 2012. – 182 с.
3. Каськова Л.Ф., Бережна О.Е., Хміль О.В., Новікова С.Ч. Уміння спілкуватися з пацієнтом – складова професійної майстерності дитячого лікаря-стоматолога // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих навчальних закладах: Матеріали навчально-методичної конференції з міжнародною участю. – Полтава, 2014. – С.95-96.
4. Каськова Л.Ф., Новікова С.Ч., Карпенко О.О., Амосова Л.І., Андріянова О.Ю., Вашенко І.Ю. Позааудиторна самостійна робота студентів на кафедрі дитячої терапевтичної стоматології // Світ біології та медицини. – 2013. – № 2 (37). – С. 86-88.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ

Н.В. Кизима, О.А. Радутна, М.В. Пацера, Є.В. Недельська
Запорізький державний медичний університет

Вступ. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», освітній процес – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань і умінь, а також

на формування гармонійно розвинутої особистості. Одною з форм здійснення освітнього процесу у вищих навчальних закладах є самостійна робота [3]. Самостійна робота як основа самоосвіти стимулює активність, самостійність, пізнавальний інтерес та поштовх до подальшого підвищення

кваліфікації [2,4]. Активна самостійна робота студентів можлива тільки при наявності серйозної та стійкої мотивації. Найсильніший мотивуючий фактор – підготовка і участь у професійній діяльності [5]. Необхідні навчально-методичні інструменти, які б перетворили студента-медика з пасивного споживача знань в фахівця, що вміє сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести його правильність [1].

Основна частина. На нашій кафедрі використовуються наступні види самостійної роботи: аудиторна самостійна робота, позааудиторна самостійна робота при підготовці до занять, позааудиторна робота при вивченні тем, розділів дисципліни згідно з робочою програмою.

Самостійна робота студентів включає в себе: опрацювання лекційного матеріалу, підготовку до практичних занять шляхом роботи з літературою зі спеціальності, використання сучасних інформаційних технологій, удосконалення практичних навичок. Виконана позааудиторна самостійна робота контролюється викладачем на аудиторних заняттях в усній або письмовій формі.

Для забезпечення самостійної підготовки в нашому університеті студенти стовідсотково забезпечені підручниками, навчальними посібниками, зокрема з дисциплін, які викладаються на нашій кафедрі. Університетські підрозділи бібліотеки працюють в зручному режимі, спрощена та удосконалена система видачі літератури. Для зручності можна скористатися електронними носіями чи працювати в режимі on-line в зручному для студентів місці: комп'ютерному класі, бібліотеці, в аудиторії, гуртожитку чи вдома. На сторінці нашої кафедри на сайті університету представлено необхідне методичне забезпечення: лекції, інструктивно-методичні матеріали, де чітко визначені запитання та завдання для самостійного розгляду, джерела інформації. Також необхідний комплект матеріалів для самостійної роботи підготовлено на кафедрі в лікарні. Студент може вдосконалити навички конспектування, реферування або анотування, самостійно визначаючи важливі положення та інформацію, скласти таблиці, письмову відповідь у вигляді графологічної структури. Використання проблемно-орієнтованої форми навчання на кафедрі сприяє активізації навчальної діяльності та мотивації студентів. Так, курація хворого у відділеннях чи використання ситуаційних задач ставлять майбутнього фахівця перед необхідністю самостійного визначення рішення клінічної життєвої ситуації. За необхідності студент може доопрацювати питання в позааудиторний час, потім доповісти

результат. Заохочується використання інформаційно-пошукових та інформаційно-довідкових систем, автоматизованих бібліотечних систем та електронних журналів. Представити набуті знання для оцінювання студент може під час практичного заняття, відповівши на запитання викладача чи підготувавши комп'ютерну презентацію та коротку доповідь-повідомлення. На якість та результат самостійної роботи впливає рівень мотивації студента, його самостійності та креативності, вміння користуватися джерелами інформації, що в свою чергу обумовлює кінцевий рівень знань, професійної компетентності, а в майбутньому й конкурентоспроможності. Низький рівень мотивації у частки студентів залишається проблемою. Її вирішенню сприятиме подальше впровадження нових методів проблемно-орієнтованого навчання, зокрема підготовка спеціального робочого зошита.

Висновки. В організації самостійної роботи студента-медика на клінічній кафедрі пріоритетними є забезпечення високої мотивації, визначення обсягу та форми виконуваного завдання чи розв'язання проблеми, удосконалення критеріїв контролю та оцінки результатів.

Література

1. Гайдасенко О. Ф. Роль педагогічних здібностей викладача в оптимізації навчального процесу / О. Ф. Гайдасенко, О. П. Горпинюк // Шляхи удосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових підходів у роботі кафедр медичного університету в сучасних умовах: навч.-метод. конф., 26 лют. 2014 г. : тези допов. – Вінниця, 2014. – С.40.
2. Годлевський А. І. Оптимізація самостійного позааудиторного навчання / А. І. Годлевський, С. І. Саволук // Шляхи удосконалення навчального процесу і необхідність впровадження нових підходів у роботі кафедр медичного університету в сучасних умовах: навч.-метод. конф., 26 лют. 2014 г. : тези допов. – Вінниця, 2014. – С.46.
3. Закон Про вищу освіту (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст. 2004) {з змінами, внесеними згідно із Законом № 76-VIII від 28.12.2014, ВВР, 2015, № 6, ст. 40}.
4. Пайкуш М. Особливості організації самостійної роботи студентів медичних університетів у процесі вивчення теоретичних дисциплін / М. Пайкуш // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – № 2. – С. 82–89.
5. Півторак К.В. Формування особистості та мотивації до навчання у студентів медичних університетів / К. В. Півторак, І. В. Феджага // Мед. освіта. – 2011. – № 4. – С. 28–31.

УДК 371.315

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Н.М. Кінаш

Івано-Франківський національний медичний університет

FUTURE USAGE OF THE DISTANCE LEARNING IN THE MEDICAL FIELD

N.M. Kinash

Ivano-Frankivsk National Medical University

Резюме. Процеси європейської інтеграції дедалі сильніше впливають на таку важливу сферу життя українського суспільства як освіта. На сьогодні 45 європейських країн включно з Україною підписали Болонську декларацію, яка наголошує на необхідності європейської співпраці у забезпеченні якості вищої освіти, підвищенні якості підготовки фахівців, зміцненні довіри між суб'єктами освіти, мобільності, сумісності систем кваліфікацій, посиленні конкурентоспроможності Європейської системи освіти. Наразі детерміновано Концепцію реформи медичної освіти в Україні, де чітко визначено мету реформування. Насамперед, це відповідність системи медичної освіти в Україні вимогам практичної сфери охорони здоров'я населення, а також підвищення якості підготовки медичних кадрів шляхом введення ефективної системи організації навчального процесу. Ці процеси повинні сприяти гармонізації вітчизняної медичної освіти вимогам Євросоюзу. Розвиток української медичної освіти, який спрямовано на підготовку